Korszerű igazolás

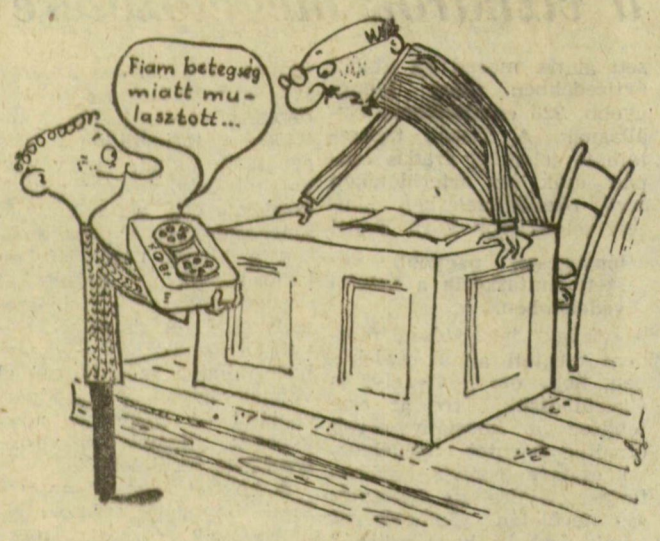

Mayer Gyula rajza

Megbecsüljük szegedi képzőművészeti emlékeinket

— Szelesi Zoltán műtörténész előadása —

A TTIT városi titkársága és a Hazafias Népfront rendezésében értékes, tanulságos előadás hangzott el kedden este. Szelesi Zoltán műtörténész, kutató, alapossággal és nagy türelemmel összegyűjtött emléktárából kapott ízelítőt a hallgatóság.

Kutatásai a XII. század szegedi emlékeihez nyúlnak vissza, majd a tatárjárás utáni fellendülést taglalja. Első emlékként a Szent Demeter torony homlokzatán levő kőbárányt említi meg, ami a XVII. században bekerült a város címerébe. Feltehető, hogy ez a templom régi Árpád-kori templom maradványa. Majd a Mátyás-korabeli ötvösmesterség és művészet emlékeit tárta a hallgatóság elé. Ezek a remekművek az ország határán túl is dicsőséget szereztek készítőiknek, hisz még az »Udvarba« is jutott belőlük, s sokhelyen megtaláljuk az erdélyi főúri kastélyokban is. A korabeli egyházi eszközök, kelyhek, és más aranytárgyak ugyancsak a korszak ötvöseinek művészetét dicséri. Nem maradt el e mögött a festészet sem, aminek emlékét régi freskók őrzik, itthon és külföldön. A Mátyás-templom XVII. századbeli Madonna képe is innen való. A török uralom alatt a gazdasági hanyatlással együtt bekövetkezett a művészet hanyatlása is. 1686 után azonban az ország gazdasági helyreállása hatalmas ösztönző erő volt a művészek számára. Legkiemelkedőbb képviselő ebből az időből Börcsök mester, akinek csodás faszobor-faragványai egyedülállók voltak, ezek azonban az 1879-es árvíz martalékául estek. Az ekkor készült kőfaragványokat templomaink homlokzatán és a múzeumban találhatjuk meg. A ferences kolostor múzeumában pedig kincsetérő miseruhák, festmények, kelyhek, puhafa-faragványok vannak.

A helyi művészet teljes kibontakozása a XIX. század elejére esik. A polgárság erősödése vonzotta a művészeket. A volt piarista gimnázium így vált több híresség kiinduló helyévé. Bár ez a fellendülés erőteljes volt, a művészek hírneve nem nagyon terjedt a város határán túlra, egészen a század közepéig. Ekkor Rákosi Krepsz Nándor kiváló festőnk vezetésével áttörték a város s az ország határait, s ő, valamint Joó Ferenc világszerte ismertté váltak A kiegyezés után ismét fellendülést tapasztalhattunk gazdasági és művészeti téren egyaránt. Így vált lehetővé, hogy 1874-ben megrendezték az első képzőművészeti kiállítást, majd 1876-ban közadakozásból elkészült az első helyi művészeti emlék, Dugonics András szobra. Ezt követte az 1878-ban Irinyi Sándor lelkes alapítása révén az első képtár felállítása. Az akkor kiállított képek nagyrésze ma is megtekinthető a képtárban. A művészek alkotókészsége szebbnél szebb eredményeket szült. 1891-ben egyik legnagyobb magyar festőnk, Munkácsy Mihály jött haza Párizsból, s itthoni benyomásai alapján készítette el utána »Sztrájk« c. forradalmi művét, valamint a »Magyarok bejövetelé«-t. Itt tudjuk meg Szelesi Zoltántól, hogy Árpád fejedelem sátra mellett álló mongolos arcú, kisgyermeket tartó, szép fiatalasszony, a jólismert grafikusművész, Kopasz Márta édesanyjáról készült lánykorában. A nagy mester világhírű művét 1893-ban fejezte be. Egyik vázlata a szegedi múzeum tulajdonában van.

Ebben a korszakban az országban egyedül Szeged városa áldoz a művészet fejlődéséért. Így vált Szeged a hazai képzőművészet fontos tényezőjévé a XIX. század második felében.

— Képzőművészeti emlékeink megbecsülése, a hazai mesterek támogatása, s egész képzőművészetünk továbbfejlesztése most már a mi feladatunk, amihez államunk minden segítséget meg is ad — fejezte be értékes előadását Szelesi Zoltán műtörténész.

R. F.

Felhívás

a „Negyvenéves szovjet hadsereg" ünnepi műsor szereplőihez

Ma, csütörtökön délután 3 órától a színházban a műsor prózai szereplői részére lesz próba, este 7 órai kezdettel pedig a központi egyetem aulájában (Dugonics tér 13) a műsorban szereplő valamennyi énekkari tagnak. Holnap, pénteken délután 3 órától a színházban a tánccsoportok tagjai tartanak próbát, vasárnap délelőtt 9 órától pedig valamennyi szereplő számára főpróba a színházban, s másnap, hétfőn délelőtt 10 órától ugyancsak összpróba a színházan.

A városi pártbizottság agit.-prop. osztálya ezúton is kéri az érdekeltek feltétlen megjelenését, s egyben kéri az üzemek, hivatalok vezetőit, hogy minden szereplő megjelenését tegyék lehetővé.

Röviden...

A HARMADIK KERÜLETI TANÁCS ma, csütörtökön délután 2 órakor a Rákóczi utca 11 szám alatti helyiségében ülést tart. A tanácsülésen az 1957. évi városfejlesztési terv teljesítését, a múlt évi költségvetési zárszámadást vitatják meg. A tanácsülés nyilvános.

— **A Postás Művelődési Otthonban** a TTIT-tel közös rendezésben holnap, pénteken délután 6 órakor a magas vérnyomásról tart előadást dr. Kalós Endre főorvos. Előadás után filmvetítés. Jegyek a művelődési otthonban kaphatók. Minden érdeklődőt szívesen lát a vezetőség. x

EGY NÉP, KET VILAG címmel tart ma előadást a TTIT és a Juhász Gyula Művelődési Otthon. Rácz Lajos, a Csongrád megyei Hírlap szerkesztő bizottságának vezetője ismerteti a mai Németország életét. Az előadás után a „Te és annyi más bajtársad" című, egész estét betöltő dokumentumfilmet vetítik.

Az MSZMP hírei

Az MSZMP Szeged városi bizottságának agit.-prop. osztálya értesíti a marxizmus—leninizmus kérdései tanfolyam hallgatóit, hogy részükre a szemináriumi tankönyv második kötete megérkezett.

Az időszerű kérdések tanfolyama propagandistái részére is megérkezett a legújabb útmutató. Ezek, épp úgy, mint a szemináriumi tankönyv második kötete a városi pártbizottság épületében, az I. emelet 3. számú szobájában vehetők át. Az agit.-prop. osztály kéri, hogy a propagandista, illetve a hallgató elvtársak a tanuláshoz fontos anyagokat minél előbb vegyék át.

— **Torkán akadt** a csirkecsont ebéd közben Rehák Jánosné, Móra utca 15 szám alatti lakosnak, akit a mentők sürgős orvosi beavatkozás végett a klinikára szállítottak.

VETERÁNOK ÉS FIATALOK baráti találkozóját rendezi ma délután fél 6-kor a Turista Szállóban a Szegedi Szálloda és Vendéglátó Vállalat KISZ-szervezete.

— **A Fürdő Vállalat** szakszervezeti bizottsága színvonalas kulturális műsorral egybekötött összejövetelt rendezett. A jó zenén és műsoron kívül tombola is volt. A rendezvény tiszta jövedelmét március 8-a, a nemzetközi nőnap megrendezésére fordítják.

ANNYIRA BEBIZONYOSODOTT Szegeden, hogy botrányokozásért a rendőrségen kötött ki Kovács Viktória, 24 éves, megyesegyházi lakos. A mentőket hívták hozzá, akik két koffein-injekcióval észhez térítették. Ugyanesak súlyosan részeg állapotban a Rákóczi térről vitték el a mentők a klinikára Káló József, Párizsi körút 36/a szám alatti lakost, majd onnan a lakására szállították. Mindkét részeg esetében a mentők kivonulását és az orvosi beavatkozást borsos áron megtérítették a „páciensekkel".

— **Félfogadás** a megyei gépjárművizsgáztató nyilvántartóban Szegeden: hétfőn, szerdán, csütörtökön és pénteken délelőtt 8-tól 12 óráig. Minden gépjárművel kapcsolatos kérdéseket és panaszokat csak ebben az időben intéznek el.

AZ ÉJSZAKAI LEHŰLÉS KISSÉ ERŐSÖDIK

Európában a megerősödött ciklontevékenység hatására változékony az időjárás. A Szovjetunióban és a Balti-tenger környékén nagy területeken havazik. Hasonló az időjárás a Balkánon és Közép-Európa részein, oda az Adria felett elhelyezkedő ciklon enyhe levegőt szállít a talajon fekvő hideg levegőpárnára.

Várható időjárás csütörtökön estig: felhős idő, több helyen, főleg délen és keleten havazás, megélénkülő északi-északkeleti szél. A nappali hőmérséklet alig változik.

Várható legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön 0—plusz 3 fok között.

1958. február 20. csütörtök.

MOZIK

Szabadság: Fél 6 és fél 8 órakor: **Csendes otthon.** — Uj magyar filmvígjáték. — Február 26-ig.

Vörös Csillag: 6 és 8 órakor: **Csendes otthon.** — Uj magyar filmvígjáték. — Február 26-ig.

Fáklya: Fél 6 és fél 8 órakor: **Az új ember kovácsa.** — Magyarul beszélő színes szovjet film. Február 23-ig.

DUGONICS MOZI

Építők Művelődési Otthona Kossuth Lajos sgt. 53.

5 és 7 órakor: **Játék az életért.** Csehszlovák film.

POSTÁS MOZI

Nehéz kesztyűk. Uj magyar film.

NEMZETI SZINHÁZ

Este 7 órakor: **Stuart Mária.** — Erkel-bérlet.

MUZEUM

Fehértó élővilága. Móra Ferenc-emlékkiállítás. Szeged és a magyar irodalom 1848-tól napjainkig. Gyermekjátékok egykor és most (Roosevelt tér). Nyitva hétfő kivételével mindennap de. 10-től este 18 óráig. Múzeumi Képtár (Horváth Mihály u. 5.) nyitva hétfő kivételével mindennap de. 14 órától 18 óráig.

KÖNYVTÁRAK

Somogyi Könyvtár

A központi könyvtárban kölcsönzés hétköznapokon 10—12 és 14—18, olvasóterem 10—19 óráig.

Széchenyi tér 9. sz. ifjúság részére: kedd, csütörtök, szombat, felnőtteknek hétfő, szerda, péntek 10—12 és 14—18 órakor;

Petőfi S. sgt. 81/a. sz. hétfő, szerda, péntek 15—18 és vasárnap 10—12 órakor.

A fiókkönyvtárak a szokott időben kölcsönöznek.

Egyetemi Könyvtár

Kölcsönzés: hétfőn 14 órától 17 óra 45 percig. Keddtől péntekig 12 órától 17 óra 45 percig, szombaton 10 órától 12 óra 45 percig. Olvasóterem: nyitva hétfőn 14 órától 20 óra 45 percig, keddtől szombatig 10 órától 20 óra 45 percig és vasárnap 9 órától 12 óra 45 percig.

Comenius-kiállítás délelőtt 10-től este 9-ig.

A Juhász Gyula Művelődési Otthon könyvtára

Mindennap — péntek kivételével —, délután 1—6 óráig. Kölcsönzés mindenkinek.

ÁLLATORVOSI INSPEKCIÓS SZOLGÁLAT

Szeged város területére:

Február hó 15-től február hó 22-ig este 6 órától reggel 6 óráig (vasárnap nappal is) elsősegély és nehézellés esetére inspekciós dr. Farkas Dezső állami állatorvos. Lakása Deák Ferenc utca 22. II. em. Telefon: 43-17. Az állatorvos kiszállításáról a hívó fél köteles gondoskodni.

Holnap:

Egyetemi bál

Múlik az idő, múlik a farsang. Sietni kell a bálak rendezésével, mert már kifelé megyünk a farsangi időszakból. A Tudományegyetem is pótolni igyekszik az évekig mulasztottakat és most lázasan készül a holnapi, pénteki bálra.

Régi hagyomány volt az egyetemi bál, amelyet néhány éven át nem rendeztek meg és most ezt a hagyományt elevenítik fel.

A készülődés igen komoly, szinte azt mondhatnánk tudományos jellegű. Külön báli bizottság készíti elő a jókedv e farsangi karneválját, amely bizottságban a KISZ és szakszervezet mellett valamennyi tudományág képviselteti magát legjobb báli szakemberei által. Péntek este 9-kor pontosan, amikor 12 pár fiatal egyetemista eltáncolja a nyitócsárdást, kezdődik a bál, amely tart hajnali 4-ig. A jókedv és hangulat ébrentartásáról a leghivatottabb szakemberek fognak gondoskodni: a nagyteremben Lakatos Géza és zenekara, a felső teremben az egyetemi zenekar. A bál iránt igen nagy érdeklődés nyilvánul meg nemcsak a Tudományegyetem berkeiben, hanem városszerte is.

— k. —

Tovább folytatják a gyermekbénulás elleni védőoltásokat

egészségügyi szerveink az iskolákban és az óvodákban. Tegnap a területi egészségügyi tanácsadókban is megkezdték az oltásokat és még ma, február 20-án folytatják.

Felhívja a Közegészségügyi és Járványügyi Állomás minden 1 évtől 18 éves gyermek szülőinek figyelmét, azokét is, akik még nem, vagy már nem járnak iskolába, hogy keressék fel a lakóhelyüknéz legközelebbi egészségügyi tanácsadót ma, csütörtök délelőtt 9—12-ig és délután 3—7 óráig.

Kovács József újra számadó juhász

A Kovács-familia híres-neves juhász nemzetség volt Tótkomlós vidékén. Ahogy teltek az idők, lassan összeszugorodtak a nagy békésmegyei puszták, elszéledtek a juhászok is, más, jobb megélhetést keresni. Kovács József azonban — csakúgy, mint az apja, meg a nagyapja, mindmáig is így okoskodik: amíg szép, ruganyos gyapjúszövetre szükség lesz, addig birkának is lenni kell a világon, az pedig nem él meg sokáig virtiklis juhász nélkül. Kovács 1956 nyarán is még a saját birkáit őrizte, meg részes haszonért is fogadott jószágokat, míg aztán a szomszédos szövetkezeti tagok ünszolására, meg a saját józan eszére is hallgatva belátta: a mai világban nemigen lehet már igazi juhászatot folytatni, »maszek«-alapon. Belépett hát az otthoni, tótkomlósi termelőszövetkezetbe. Számvetést tett a falkafejlesztési lehetőségekkel, meg a jövedelemmel kapcsolatban. A kalkuláció szerint két-háromezer forint igérkezett neki havonta. Nem kis dolog ez egy számadó juhásznak.

Egy dolgot azonban, mint ahogy más tisztességes emberek sem, Kovács József sem kalkulált bele a számításba. Ez az ellenforradalom volt. Termelőszövetkezetének az ellenforradalmárok kegyetlen, kényszerítő nyomására fel kellett oszolnia. A tagok elszéledtek, a közös birkanyáj azonban még a múltév januárjában is meg volt. A jószágokért élő-haló energikus fiatalember akkor is helyén maradt, amikor már mindenki elment. Később aztán eladták állami gazdaságoknak a nyáját. Elhajtották a falkát, s a juhásznak, csak a maga 30 birkája maradt. Meg akarták venni még a puliját is, 600 forintot kínáltak érte, de ő azt mondta: »Még egy tehénért sem. Lesz még erre szükség«. A régi »juhásztörvények« szerint nem juhász az, akinek csak 30 darabos a falkája. Kovácsnak háza, földje, jó megélhetése maradt, de mint juhászembernek, mégsem volt nyugalma. Naponta évődött, nagydarab földet bejárt: hátha kellene még valahol szövetkezetben, vagy állami gazdaságban egy számadó juhász. De nem akadt ilyesmi sehol.

Egy reggel váratlan szerencsére ébredt. Szerény kis apróhirdetésre bukkant a Népszabadság utolsó oldalán: »A mórahalmi Vörös Október Tsz számadó juhászt keres«. Rögvest tollat, papírt fogott, írt Mórahalmára, hogy ha megfelelne, akkor ő elmenne. Aztán személyesen is látogatást tett az eddig számára ismeretlen faluban. A Vörös Október Tsz vezetői is elmentek Tótkomlósra, hogy közelebbről lássák, ki is lesz az, akire a szövetkezeti birkaállományt bízzák. Az egyezkedés hamar megtörtént. Kovácsék lakást is kaptak a tsz-ben, s most már itt él az egész család.

A Vörös Október Tsz birkái nagyon várták már az igazi juhászt. Még most is kissé silány képet mutat a nyáj, pedig mint a tagok mondják, Kovácsék érkezése óta sokat javult az állomány. Az anyabirkák kevéstejűek, meglehetősen rövid szőrük van, kisbáránykáik is elég gyengék. Azok a birkák viszont, melyeket Kovács hozott magával a falujából, másfél akkorák, s a szőrük is már jó két ujjnyival hosszabb. A több tej miatt szebben fejlődnek báránykáik is, általában öt, öt és fél kiló súllyal jönnek a világra, a szövetkezet régebbi birkáitól való bárányok viszont csak két-háromhetes korban érik el ezt a súlyt. Az ügyes fiatal juhász most azt vállalta: az egész közös állományt átneveli, s ilyen nagytestű, nagyobb hasznot nyújtó állatokra cseréli át. Az általa hozott birkák is mind a saját nevelései, s máris milyen jó lenne, ha mindegyik jószág a Tótkomlósról hozott birkákra hasonlítana.

A tagság a vállalást szívesen fogadta. Az eddig végzett jó munkát máris szépen honorálták. Azon túl, hogy a szövetkezetbe hozott birkákat egyszeri fizetéssel azonnal megvásárolták — pedig újbelépőkkel szemben az ilyesmit semmiféle szabály nem írja elő — tisztes pénzelőleggel, gabonával is megsegítették a messziről ide költözött juhász-családot. Belátták az ismert szólás mondás igazságát: »Költözés — különösen ilyen messzire — leégés«, s ezt senkitől sem kívánhatják. Még egy kishordó bort is juttattak Kovácséknak a közös pincéből, hogy abból se lássanak hiányt.

A juhászné, Kovács felesége beszélgetésünk végén így sommázta a dolgokat: amit az ellenforradalom elvett tőlünk, most már lassan visszaszerezzük. A férjem olyan ember — az ősei is olyanok voltak —, hogy amit megígér, azt teljesíti is, mert ő vérbeli juhászember.

Csepi József

Elkészült a halászat tizenöt éves távlati terve

A most elkészült 15 éves halászati távlati terv szerint az évi haltermelés mennyiségét 1975-ig 20 000—40 000 tonnára kell növelni, hogy a fokozott belső fogyasztást és az exportigényeket kielégíthessük. *Az első változat szerint 1975-ig további 29 ezer holddal növelik a halastavak területét.* A területi növelésen kívül a hozamok 25 százalékos emelését irányozták elő. *Az új tógazdaságokat elsősorban a szántóföldi művelésre alkalmatlan területeken építik ki.* A haltenyésztés fejlesztésénél a németországi tapasztalatok alapján számításba veszik a mérgező anyagoktól mentes szennyvizek fokozottabb felhasználását, a rizsföldek és a víztárolók nyújtotta lehetőségeket. A balatoni halfogást a tervek szerint 1975-ig évi 200 vagonra fokozzák.